

"Xe, que bo"

Amb la victòria contundent de la Lliga, el València CF ha presentat la candidatura a l'olimp dels grans equips. El club de Mestalla, que ha perdut contorns ideològics i ha esdevingut un aglutinant social amb un poder de cohesió insòlit, compta amb un gran patrimoni per assolir el repte: una afició festiva i d'una fidelitat incombustible que ja no vol ser comparsa de ningú.

El passat diumenge 5 de maig, a les deu de la nit, el València Club de Futbol, en acabar el partit que l'havia enfrontat amb el Màlaga en aquesta darrera ciutat, es proclamà campió de la Lliga 2001-2002.

El terrabastall va ser immediat. Sorolls de mil matisos van inundar fins a l'últim cul-de-sac de València i de bona part dels pobles i ciutats valencians, i va durar dies.

Era un triomf molt esperat. L'última Lliga, l'havia guanyada el València feia trenta-un anys. La derrota en les dues últimes finals de la Lliga de Campions europea havia obert encara més la fam d'un títol dels considerats grans (fa tres anys, l'equip de Mestalla ja havia guanyat la Copa del Rei després de vint anys de sequera total). I l'afició, que havia mantingut la fidelitat a l'equip en les llargues temporades en què havia exercit com a comparsa i fins i tot l'any que va passar a la Segona Divisió, ho va celebrar sota una pluja intensa incapaç d'aigualir una celebració tants anys esperada. "Xe, que bo" i "esta és l'afició d'un València campió" corejaven els milers d'aficionats concentrats dilluns per tota la ciutat i a l'estadi de Mestalla sota un ruixat que els calava fins al moll de l'os. Eren crits d'alegria combinats amb altres en negatiu, també molt escoltats, d'antimadridisme, un sentiment àmpliament escampat entre l'afició de Mestalla els darrers anys.

Aquesta nova actitud coincideix amb el recent ascens esportiu del València, que ha estat acompanyat per la rebel·lió contra un club que històricament l'havia considerat un animador simpàtic. El València, ja fa uns anys, va començar a reivindicar el seu lloc entre els grans i entre els dimonis esportius de l'imaginari col·lectiu del Santiago Bernabeu, i de tot el que fóra necessari.

Aquest canvi de mentalitat es va iniciar amb l'arribada al club de Mestalla del polèmic president Paco Roig l'any

1994. Arribava després de molts anys de presidència d'Arturo Tuzón, un empresari que havia arribat a la presidència del club l'any 1986, la temporada que l'equip havia baixat a Segona Divisió, el pitjor moment de la seua història. Era un equip enfonsat econòmicament i moralment. Amb una gestió eficaç i discreta, Tuzón va sanejar completament el club i el va conduir al que tradicionalment es considerava el sostre del València, el de donar-li emoció a la Lliga amb victòries ocasionals sobre el Madrid i sobretot enfront del Barça, i el d'assolir quasi tots els anys un dels llocs que dona opció a jugar en alguna competició europea. Al final, empès per un sector que clamava per algunes humiliants derrotes de l'equip, va dimitir i va cedir la presidència a Melchor Hoyos, un home de transició, que va convocar les eleccions del 1994.

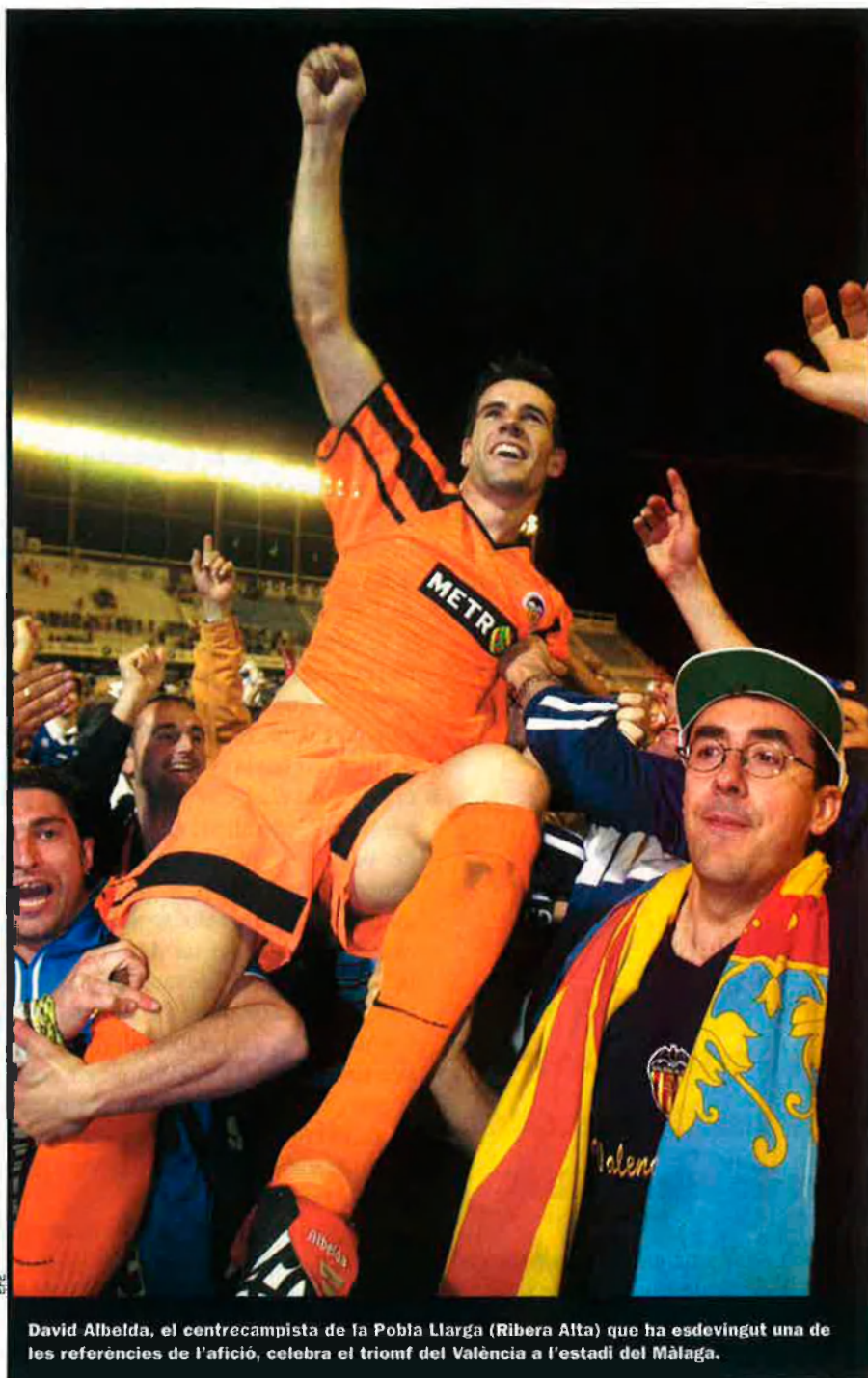
Va ser en aquell moment que va aparèixer Paco Roig, un controvertit empresari que amb l'eslògan "Per un València campió" va somoure els fonaments del club i va il·lusionar l'afició. Els quatre anys que Roig va ser president del València, fins al 1997, va arriscar amb fitxatges cars que van deixar el club molt endeutat, va renyir amb tothom que qüestionava els seus designis arbitraris i no va guanyar cap títol, però també va posar les bases d'un equip que des del mateix moment que ell el va deixar (encara que ara n'és l'accionista majoritari) no ha donat a l'afició més que alegries. Havia capgirat la idiosincràsia del club de Mestalla. Primer de tot, i com a símbol de valencianització, va posar la megafonia del camp en valencià, va dur tots els dies de partit bandes de música a tocar, va canviar el nom de l'estadi pel de Mestalla, que és com sempre se l'ha conegut entre l'afició, i va propagar als quatre vents que el València es disposava a no ser acompanyant de ningú. Volia ser "un equip campió". Presentava així la seua rivalitat amb els totpoderosos, especialment amb el Reial Madrid.

Els més vells aficionats de Mestalla recordaven aquest esperit. Als temps de la postguerra i el *desarrollismo*, l'antimadridisme esportiu es respirava a l'estadi, però amb la transició i els despropòsits de la "batalla de València", tot havia canviat radicalment. A la fi dels anys setanta i començament dels vuitanta, el València CF va convertir-se en un ariet de l'anticatalanisme polític. Van ser els anys de José Ramos Costa com a president, que no va estalviar signes que promogueren la utilització política del club i que generaren un ambient que es traduïa esportivament en l'odi al FC Barcelona, i a tot allò que fera olor a català. Aquest ambient perdurà molts anys, amb grups ultraradicalment anticatalanistes com els Yomus i Unió Valenciana, que intentava utilitzar l'estadi com un graner de vots.

Amb l'arribada de Roig, i la il·lusió d'un València campió, les coses començaren a canviar i es reivindicava l'aspiració de ser un club gran enfront de tots.

La data potser definitiva va ser la primera de les finals de la Champions League, que va jugar el València contra el Reial Madrid a París l'any 2000, amb Pedro Cortés com a president. Els seguidors d'aquest darrer club van tractar com a germans menuts els de Mestalla en la capital de l'estat francès, una afabilitat que molts dels aficionats valencians que hi acudiren no es van prendre gaire bé després de la pèrdua de la final. Des d'aquell moment, es va generalitzar un ambient procliu a l'antimadridisme a l'estadi de Mestalla que es tradueix sovint amb cànctics i amb bufandes que per una banda tenen l'eslògan "València CF" i per l'altra "Antimadridista".

Si hi ha, però, una conseqüència cridadora dels nous temps que bufen a Mestalla, que han fet un València més gran, ha estat que l'equip ha aconseguit aglutinar cada vegada més gent. Per una banda, l'afició s'ha estès per totes les comarques properes a València i també per algunes ciutats properes a Castelló, més enllà de les comarques que tradicionalment han nodrit d'aficionats Mestalla, com ara l'Horta, el Camp de Túria i la Ribera, entre altres. El València, a diferència de moltes altres institucions

David Albelda, el centrecampista de la Pobla Llarga (Ribera Alta) que ha esdevingut una de les referències de l'afició, celebra el triomf del València a l'estadi del Màlaga.

**En temps tan
tèrbols, el tarannà
festiu de l'afició
del València és un
valor afegit**

de la ciutat, ha sigut molt dependent dels aficionats de "poble", que diumenge sí, diumenge no, col·lapsen les entrades de la ciutat i acudeixen en massa a Mestalla. L'estadi del València és dels pocs escenaris on s'entremesclen els de poble i els veïns d'una ciutat que per a tantes coses viu d'esquena al seu país.

Per altra banda, en presentar el València la seua candidatura a l'olimp dels

grans clubs, el magnetisme de l'equip ha començat a eclipsar el que tradicionalment han exercit el Reial Madrid i el Futbol Club Barcelona. El club de Mestalla ha començat a exercir d'entitat de tots, com a reflex de tota la diversitat dels valencians. El València, enfront d'un Reial Madrid i d'un Barça carregats de simbolisme polític, en un o en un altre sentit, ha perdut contorns ideològics per esdevenir un aglutinant social, una institució amb un poder de cohesió insòlit.

Paral·lels, s'han produït fenòmens que palesen la diversitat real del poble que omple Mestalla, com ara la decadència dels ultradretans Yomus, i l'ascens de colles festives com el Gol Gran, que ha esdevingut l'emblema d'una afició imaginativa i festiva que, en aquests temps,

**Molts
intel·lectuals
valencians
han començat a
superar l'al·lèrgia
històrica que part
d'aquest gremi
ha sentit pel club
de Mestalla**

viu molt allunyada dels actes de violència que es produeixen en molts dels estadis dels altres grans equips de l'estat i de bona part d'Europa.

Així, ser "valencianista" s'ha convertit, per a molts, en un signe d'identitat ineludible, i a qui no és del València, no se li perdona. Es el cas del president de la Generalitat, Eduardo Zaplana, seguidor del Reial Madrid malgrat que ell s'entesta a proclamar que és del club de Mestalla. Al partit Reial Madrid-València jugat el passat 13 de gener al Santiago Bernabeu, en marcar el primer gol el Madrid, la dona del president d'aquest club li va tocar les galtes a Zaplana

amistosament. L'agrupació de penyes valencianistes va redactar un comunicat de premsa en el qual rebutjava l'actitud de Zaplana i el llum roig es va encendre en la seu de la presidència valenciana. El president, des d'aquell moment, té moltes precaucions en el seu tracte amb el València CF. La recepció de la plantilla del València que va celebrar dilluns 6 al Palau de la Generalitat va ser privada. No va saludar amb ells el públic que omplia aquell dia la plaça de la Mare de Déu i qualsevol racó per on passaven els jugadors.

El president de la Generalitat no sap parlar valencià i en molt comptades ocasions s'ha dignat a llegir en la nostra llengua. No passa res. Però que no siga del València, no li ho perdona una part de l'afició. Ser avui "antivalencianista" a València és un atac a la idiosincràsia de la ciutat i de les seues comarques més pròximes que molts no obliden.

El president, hàbil en la propaganda política, no havia comès l'error dels socialistes en els tretze anys que van governar la Generalitat, els quals deixaren de banda el futbol i permeteren que aquest siguera, en part, propietat d'alguns. L'administració socialista valenciana, presidida per un il·lustre "granota" (seguidor del Llevant Unió Esportiva, l'altre equip de la ciutat), Joan Lerma, no va intentar immiscir-se políticament en el club. Zaplana, en canvi, sí que va ser conscient de la importància social del futbol, i no ha deixat de posar-hi cullerada quan ha pogut. Ara, però, està neutralitzat també.

El fet és que el València CF té cada dia que passa un paper més central en la vida social valenciana, i és més de quasi tots. Dels joves que el veuen com una referència i creixen identificant-se amb els seus colors, en lloc de fer-ho amb els del Barça o el Madrid; de les dones, que cada vegada tenen més presència en les grades de Mestalla, i de tota una afició constant que als anys de la postguerra esdevingué una de les més fidels de l'estat espanyol, acostumada sempre a estar a prop de guanyar coses; que ha estat incombustiblement al costat de l'equip, i que ara, després de dues finals consecutives a la màxima competició europea i de guanyar una Lliga amb contundència,

consolida la seua reclamació de ser un club dels més grans. I això es nota en tots els àmbits, com ara el del paper que es reclama als mitjans de comunicació.

Si fa uns anys, les notícies esportives eren subministrades sobretot pels mitjans amb seu central a Madrid, ara hi ha una abundant informació, fabricada al cap i casal, que proveeix els aficionats valencianistes. Canal 9, que comprova com es dispara l'audiència cada vegada que informa sobre el València CF, no dubta a dedicar bona part dels informatius i tots els programes especials que calga al club de Mestalla amb la més nímia excusa. També s'ha enlairat un diari esportiu dedicat quasi exclusivament al València, *Superdeporte*, i moltes de les emissores locals que proliferen per València i el seu entorn dediquen la seua

**Ser "valencianista"
s'ha convertit,
per a molts,
en un signe
d'identitat
ineludible.
A qui no és
del València,
no se li perdona**

programació en *prime time* als avatars de l'equip. Fins i tot, hi ha un projecte, del grup d'empreses de comunicació Comit -que edita el diari esportiu *El 9 Nou* al Principat-, de crear un diari esportiu en valencià.

Si hi ha una altra novetat els darrers anys, és també que alguns intel·lectuals valencians han començat a superar l'al·lèrgia històrica que bona part d'aquest gremi ha sentit pel club de Mestalla. Ara hi ha qui no té problemes a fer del futbol un dels temes dels seus articles. Altres, veuen amb simpatia l'energia col·lectiva que genera l'equip encara que no siguen fanàtics d'aquest esport.

Instantànies de la celebració de la victòria del València diumenge 5 de maig al centre de la ciutat. El magnetisme de l'equip ha eclipsat el que tradicionalment han representat el Reial Madrid i el Barça. El club de Mestalla ha començat a exercir d'entitat de tots (o de quasi tots), com a reflex de la diversitat dels valencians.

És, per exemple, l'opinió de l'escriptor i periodista Enric Sòria, que al seu article de l'edició valenciana d'*El País* del passat 9 de maig palesava aquest sentiment. "Sentir estima per les coses dels paisans que la mereixen em sembla una actitud molt més sana i raonable que menysprear-les sense cap motiu. Es un component més del patriotisme ciutadà", escrivia.

Aquesta darrera afirmació és a hores d'ara difícil de rebatre. El patriotisme que segrega l'equip de Mestalla és ciutadà, un fet que contrasta amb els recents brots de violència en moltes altres ciutats de l'estat i els tradicionals incidents en altres indrets d'Europa. Al mar-

ge dels tràfecs continus en la directiva del club per l'embolic accionarial, l'afició ha esdevingut el gran patrimoni del València.

Després de trenta-un anys sense la Lliga, quan, després d'una derrota en l'últim partit, el València la va guanyar de carambola; dues dècades després del gran equip comandat per Mario Alberto Kempes, que, malgrat la seua qualitat, no va poder aconseguir aquest títol (encara que va guanyar una Copa del Rei i una Recopa); després de molts anys vegetant en la Primera Divisió, o fins i tot amb el cataclisme de l'infern de la Segona; després de dues finals de la Lliga de

Campions a les quals el València va arribar amb una gran superioritat i que va perdre en dos partits decepcionants; el València guanyà diumenge 5 de maig la Lliga amb una autoritat que ningú no ha pogut qüestionar. Sense fer patir els seus seguidors, fet insòlit.

Si hi ha alguna cosa de què avui ningú no dubta, encara que les coses al futbol canvien amb molta velocitat, és que el València, després de la seua època daurada dels anys quaranta, torna a ser un equip campió, i la seua afició es disposa a gaudir també d'aquest nou paper.

Miquel Calvet